

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 67. Vacantium beneficiorum collatio cur, quando, qualiter, ob quid, & ad quos devolvatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

destitutione Pastoris & sponsi Ecclesiæ detrimentum patiantur. Dignitates verò minores, personatus & beneficia quarumcumque ecclesiarum, tam Cathedralium, quam Collegiarum, tam secularium quam regularium (etiam electiva Arg. s. dilectus. h. t. Abb. *ibid.* num. 2. Garc. de benef. p. 10. c. 2. num. 2. & s. Pirh. h. t. num. 19.) vacare possunt ad semestre, non ultra. c. nulla s. cum autem h. t. cur autem ecclesiarum collegiarum Prælaturæ diutius vacare possint quam regularium, hanc rationem dat Laym. *loc. cit.* quòd Prælati collegiarum spectato jure communi non exercent jurisdictionem in suos clericos, sed ea competat Episcopo; regulares verò, etiam si non exempti, jurisdictionem ordinariam & generalem exercent in suos religiosos, saltem in causis spectantibus ad vota religiosa, observantiam regulæ & domesticam disciplinam.

2. De cætero limitanda responsio primaria primò, ut quòd beneficia vacare non debeant ultra semestre, sed intra illud providenda, locum habeat respectu collatorum ordinariorum inferiorum, non respectu Papæ & Legati illius à latere & Nuncio, utpote quibus non currit tempus ad conferendum. Castrop. *tr.* 13. d. 3. p. 5. num. 5. & 9. Garc. p. 5. c. 3. num. 20. Secundò: ut quòd dictum vacare posse istiusmodi beneficia ad semestre, & intra illud pro libitu collatoris, locum non habeat quòd ad beneficia resignata permutationis gratiâ; neque quòd ad ea, quo per institutionem prævia presentatione providentur; eò quòd constitutio illa c. nulla h. t. extendat se tantum ad beneficia, quæ sunt collationis liberæ & voluntariæ, & non ad ea, quæ sunt collationis necessariæ, qualia sunt dicta beneficia, quibus conferendis vel certum tempus à jure determinatum non est, vel semestri brevius. Castrop. *loc. cit.* num. 8. vide me *in for. benef. p.* 2. q. 789. num. 2. uti & p. 2. q. 189. ubi intra quod tempus faciendâ institutio. & p. 3. q. 865. ubi intra quod tempus beneficia permutata conferenda. Quin &, quòd resignata aliter extra Curiam conferri debeant intra mensem à facta resignatione juxta Constitutionem Gregor. XIII. 87. ait Paris. l. 11. q. 2. num. 6.

3. Extendenda è contra Constitutio illa. c. nulla h. t. concedens collatoribus semestre ad omnes collatores, ut hi ad libitum intra illud differre, & ultra illud non possint collationem, sive sint ordinarii, sive delegati (unde & comprehenduntur Cardinales, habentes indultum conferendi reservata, cum tale indultum non impediatur devolutionem Castrop. *loc. cit.* num. 10.) sive conferant jure primævo, & proprio, sive devoluto; cum, qui conferunt jure devoluto, quòd ad omnia, seu quòd ad omnes circumstantias modi & temporis conferendi subeant vices primorum collatorum negligentium conferre. Castrop. *loc. cit.* num. 12. citans Azor. p. 2. l. 6. c. 27. q. 12. Lambert. *de jur. rep.* l. 2. p. 3. q. 2. a. 8. idque, sive devolutio fiat à patrono laico negligente præsentare, sive ab ecclesiastico. Castrop. num. 13. Azor. l. c. q. 11. Lambert. *loc. cit.* Item sive sint collatores manualium, sive non manualium; loquitur enim textus c. nulla. generaliter. Castrop. num. 11. vide me de his *cit.* q. 789. num. 1.

4. Porro hoc tempus vacationis, intra quod de vacante beneficio provideri debet, non currit à

die, quâ vacatio re ipsa contingit, sed à die notitiæ vacationis. Sed neque currit impedito providere de vacante beneficio. Vide me. *cit.* q. 789. num. 3. & cessante impedimento (intellige occurrente à principio temporis præfixi) conceditur denuò integrum tempus; v. g. semestre, uti etiam, ubi provisio impedita fortiri effectum ob occultum provisi vitium, aut non acceptionem; cessante tamen in his omnibus fraude. Lotter. l. 2. q. 24. num. 27.

Quæst. 67. Vacantium beneficiorum collatio cur, quando, qualiter, ob quid, ad quos devolvatur?

Resp. materiam devolutionis juris conferendi vacantia beneficia tractatam à me plenè *in for. benef. p.* 2. à q. 737. ad q. 759. ubi q. 737. & duabus seq. quòd ea sit transitus seu translatio juris conferendi pro ea vice ab ordinario collatore ob negligentiam illius in conferendo intra tempus præfixum (quæ an & qualiter probanda vide q. 740.) vel ob promotum scienter inhabilem (cum idem sit inhabilem promoveri & neminem promoveri) ad alios. Castrop. *tr.* 13. d. 2. p. 34. num. 1. Lotter. l. 2. q. 24. num. 2. inducta ob utilitatem publicam, ne ecclesiæ maneant in suspensio. *cit. c. nulla* Fit devolutio evoluta semestri dato ad conferendum, vel ad præsentandum patrono ecclesiastico, vel quadrimestri dato patrono laico, vel mense respectu beneficiorum resignatorum juxta dicta. q. præced. computato hoc tempore à die notitiæ vacationis. Quòd non immuet naturam & statum beneficii, adeoque fiat cum onere, qualitatibus & conditionibus beneficio annexis ex prima ejus institutione & fundatione, vide apud me *loc. cit.* q. 743. ubi pro hoc citavi plures, & plura ex inde deduxi. Ad quos fiat devolutio, unde q. 745. ubi quòd semper fiat ab inferiore ad superiorem, & hinc à Papa nunquam fiat. Ab Episcopo non ad Capitulum, saltem hodie de consuetudine, etsi olim fuerit contrarium, nimirum ut ea fieret à Capitulo ad Episcopum, & è contra ab Episcopo ad Capitulum. Quòd adhuc vigere, jure sic specialiter disponente ob magnam communicationem Episcopum inter & Capitulum, ait Pirh. h. t. num. 34. citans Abb. & Rebuff. intelligendo hoc ipsum de beneficiis spectantibus ad solum Episcopum jure proprio, & non devoluto. Item qualiter hæc devolutio fiat gradatim ad immediatum superiorem, & non per saltus seu intermedio superiore præterito excepto unico casu, de quo *eadem* q. 745. n. 2. in quo casu, dum is, ad quem facta devolutio, contulit indigno, collatio revertitur ad ordinarium collatorem q. 746. Et in specie, quòd à Cardinale Episcopo, collatore ordinario, qui neglexit conferre intra sex menses, quòd vacavit in mense Apostolico, fiat devolutio ad Metropolitanum. q. 749. item quòd à Legato ad solum Papam. q. 750. à Capitulo & Episcopo, dum in exercitio simultaneæ collationis intra semestre non concordant, ad immediatum superiorem; vel dum unus eorum negligit, vel inutiliter agit, jus totum ad confortem transeat. q. 751. Item quòd ab Episcopo non potente conferre ob suspensionem vel excommunicationem, etsi aliàs non negligente, fiat devolutio, non ad Metropolitanum, nec ad Capitulum, nisi ubi beneficia sunt

sunt simultaneæ collationis, sed immediatè ad Papam, & Episcopo negligente petere absolutio- nem, ad immediatum superiorem. *q. 752.* Item à Vicario Episcopi conferente indigno non fiat ad Metropolitanum, sed ad Episcopum, nisi fortè is mandaverit tali conferre, aut talem collationem ratam habuit *quest. 753.* Porro in quibus beneficiis locum habeat vel non habeat devolutio, tractatum, *quest. 754.* nimirum quòd locum habeat etiam in manualibus ibidem. *num. 3.* item in beneficiis regularibus seu spectantibus ad collatores regulares, ita ut hæc devolvantur ad Episcopum, etiam dum Prælati collatores sunt exempti. *ibidem num. 4.* Item in beneficiis regularibus, hoc est, conventualibus, ita tamen, ut si regulares exempti sint, fiat devolutio ad Papam, aliàs immediatè ad Episcopum. Ego. *ibidem num. 5.* Item in electivis, & quæ sunt juris patronatus laicalis. *ibidem num. 6.* E contra quòd locum non habeat in reservatis *ibidem n. 1.* habeat tamen in iis locum devolutio ad Papam, dum collator habens indultum ea conferendi. *ibidem num. 8.* Item, quòd locum non habeat devolutio illa ad immediatum superiorem in beneficiis vacantibus in mensibus, spectantibus ad ordinarium. Vi alternativa. *ibidem num. 2.* Item locum non habeat in Episcopatibus ad immediatum superiorem. *ibidem num. 7.* Quando is, ad quem facta devolutio, conferre debeat. *quest. 755.* Quod is quoque mittere possit in possessionem, vel alteri, ut in faciat, præcipere. *quest. 748.* Item quod is, ad quem facta devolutio, concedere possit facultatem conferendi beneficium illud devolutum inferiori collatori, à quo devolutum. *quest. 756.* Ac denique qualiter beneficium devolutum impetretur ac provideatur à Papa. *quest. 758.* vide quoque hanc materiam devolutionis beneficiorum tractatam à Pirh. *h. t. à num. 33. ad num. 42.* inclusive.

Quest. 68. An beneficium necdum vacans provideri possit?

Resp. negativè juxta *z. nulla h. t.* Barbof. *ibid. num. 1.* cum communi. cum enim titulus beneficii sit penes beneficiatum investitum, impossibile est, ut eo vivente à beneficio non remoto alteri conferatur beneficium in titulum; cum ejusdem ecclesiæ seu beneficii non possint esse duo intulati seu proprietarii. *c. cum non ignores, c. tua præbendis.* Unde jam in specie Papæ non providet de vacaturo (intellige per modum vacandi naturalem seu per obitum, sed de vacante; cum tanquam Princeps optimus, uti ex rescripto suo conferre vult unicuique jus suum, ita etiam non intendit præbere cuiquam ansam captandi mortem alterius, eth non ignoret, si quando simpliciter provideat seu faciat gratiam de vacaturo, id intelligi sub conditione, seu postquam vacaverit. Lotter *l. 3. quest. 8. num. 2. & 3.* Quod tamen etiam conferat non solum vacantia, sed etiam vacatura per modum vacandi civilem, puta, per sententiam, per assecutionem incompatibilis, per matrimonium, per ingressum in religionem, constat ex *c. licet, de præb. in 6.* ubi dicitur: beneficiorum ecclesiasticorum plenaria dispositio ad Romanum noscatur Pontificem pertinere; & quòd non solum ipsa, cum vacant, potest de jure conferre, verùm etiam jus ipsi præbere vacaturis. Patet etiam ex

eo, quòd petenti provideri de sic vacaturo, datur litera de vacante, pro ut expedierit impetranti. Quod tamen ubi facit Papa, non procedit per viam juris communis, seu utendo potestate sua ordinaria, & secundum jus commune regulata; sed potestate sua absoluta, seu plenitudine potestatis, quæ est supra jus positivum humanum, potestque in eo dispensare, pro ut dicitur *c. proposuit h. t. & Barbof. ibidem num. 1.* de cetero posse beneficium nondum vacans, seu vivente, adhuc beneficiato in proprietatem conferri, seu incorporari monasterio seu Prælatu; cum incorporatio non necessariò secum ferat titulum in actu, sed tantum in habitu, quemadmodum saepe ecclesia Parochialis ratione incorporationis pertinet ad Prælaturam monasterii quòd ad habitum, & ad alium, nempe vicarium intulatum, quòd ad curam & titulum actualem, dixi *cit. quest. 787.* cum Laym. in *c. consultationibus. De donat. num. 1.* In quo tamen casu locus non est pacto de successione in beneficio, aut etiam ipsi successioni ex pacto cum beneficium illud secundum titulum principalem vacare non censeatur sed extinctum esse, ut Laym. *loc. cit.* citans seipsum. *Th. mor. l. 4. tr. 2. c. 9. num. 2.*

Quest. 69. An beneficium non vacans, seu antequam vacet, promitti possit?

Resp. negativè. Estque talis promissio de beneficio vacaturo ipso jure irrita, nullamque parit obligationem. *c. ex tenore c. nulla. h. t. ubi: nulla ecclesiastica ministeria seu etiam beneficia vel ecclesie tribuantur alicui seu promittantur, antequam vacent, ne desiderare quis mortem proximi videatur, in cuius locum & beneficium se crediderit successurum; cum id in ipsis etiam legibus gentium invenitur inhibuitum, turpe est & divina plenum animadversione iudicii, si locum in Ecclesia Dei futurae successione expectatio habeat, quam ipsi gentes condemnare curarunt.* Item ex *c. detestanda. h. t. in 6.* ubi dicitur: *malis huiusmodi & animarum periculis occurrere volentes, promissiones easdem aut alias quascunque sub quovis modo aut forma verborum de cetero faciendas, per quas directe vel indirectè aperiri via valeat ad beneficia vacatura, auctoritate Apostolica penitus reprobamus, & omnino viribus vacuumus, decernentes, per eas vel ipsarum aliquam ad providendum alicui nullum deinceps quomodolibet obligari.* Confirmantur hæc juris canonici constitutiones per leges civiles. *l. donari. §. donationem ff. de donat. l. ult. C. de pactis.* Ubi promissio de hæreditate viventis similisque pactationes, tanquam bonis moribus adversantes, plenèque tristissimi & periculosi eventus damnantur, & omni vi obligandi exuuntur. Idque, etiam talis promissio beneficii data in scriptis, & in iudicio producta; cum regulariter actus nullus per scripturam non evadat validus. Pirh. *h. t. n. 6.* cum Abb. Quin nec, ut iidem, iuramento confirmata, tanquam adjecto promissioni turpi. Unde etiam appellatio eorum, quibus promissa beneficia vacatura, dum illa, ubi vacant, iis contra promissionem non conferuntur, tanquam frivola reiicitur, & ea non obstante, beneficia illa vacantia conferenda. Pirh. *loc. cit. n. 8.* juxta clarum textum *c. relatam h. t. vide Lotter. l. 3. q. 8. n. 4. & me for. benef. p. 2. q. 787. n. 1.*

Porro